

ἈΘΗΝΑΪΚΗ ΗΧΩ

Δὲν παρήλθε πολὺς καιρὸς ἀφ' ὅτου ἔκλαυσε τὴν πεφιλημένην τῆς κόρης καὶ θρηνεῖ σήμερον τὸν πατέρα τῆς. Ἀλλεπάλληλα τὰ δεινὰ πλήττουσι τὴν εὐαίσθητον αὐτῆς καρδίαν καὶ πρὸ τῆς μεταβολῆς αὐτῆς τῆς τύχης γυναικὸς τόσον καλῆς καὶ εὐτυχούς, ἰστάμεθα ὅλοι κατηφεῖς, ἐκπεπληγμένοι, μὲ συμπάθειαν καὶ μ' εὐχάς... Ἡ πενθοῦσα ἐν τούτοις εἶνε Βασίλισσα, μία μεγαλειότης, τῆς ὁποίας δὲν ἔπρεπε νὰ μᾶς κάμη τόση ἐντύπωσις ἢ δυστυχία, καλυπτομένη ὑπὸ τὸν πλοῦτον ἐκεῖνον τῶν πενθίμων ἐνδυμάτων, τῶν αὐλικῶν ἐθιμοτυπιῶν, τῶν μεγαλοπρεπῶν καὶ πανδήμων ἐκδηλώσεων, τῆς γενικῆς συμμετοχῆς.

Ἄ, ὄχι, δι' ἐμὲ αἱ λύπαι τῆς ὑψηλῆς περιότητος δὲν εἶνε λύπαι. Θλίβομαι διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον ἠγάπων ἢ ἐξετίμων, ἀλλὰ δὲν ἀνησυχῶ πολὺ διὰ τοὺς ἐπιζῶντας. Αὐτοὶ εἶνε πλοῦσοι, εἶνε ἰσχυροί, εἶνε ἀγαπημένοι. Ἐχουσι τόσους περισπασμούς, ἀπολαύουσι τόσων τιμῶν, εὐρίσκουσι τόσα; ἐπιχορηγίας, ὥστε ποῖος ἤξεύρει μήπως δι' αὐτοὺς τὰ δυστυχήματα δὲν ἐπέρχονται ἵνα διώξωσι μόνον τὴν ἐκ τῆς συνεχοῦς εὐτυχίας ἀνίαν... Λύπη σπαρακτικὴ εἶνε τοῦ πτωχοῦ ἢ λύπη. Φορεῖ ῥάκη, κατοικεῖ εἰς καλύβαν, ὑγρὰς καὶ σκοτεινάς. Ἴδετε ἐκεῖνην τὴν μητέρα, ἢ ὁποία ἔχασε τὸ παιδί τῆς. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἶνε ἐρυθροὶ ἐκ τῶν ἀγρυπνιῶν καὶ τῶν δακρύων. Ἐπὶ τοῦ λιποσάρχου προσώπου καὶ τοῦ σκελετώδους αὐτῆς σώματος εἶνε ἀποτυπωμένη ἡ πτωχεῖα, ἡ στέρησις, ἡ ἐγκατάλειψις, ἡ θλίψις. Δὲν ἔχει πλέον δύναμιν νὰ κλάσῃ, καὶ κηδεύει μόνη καὶ ἀπεγνωσμένη τὸ παιδί τῆς, ἐν μέσῳ τῆς ψυχρᾶς ἀδιαφορίας τοῦ κόσμου ὅλου... Ποῖος θὰ τὴν παρηγορήσῃ αὐτήν; Ποῖος νὰ μὴ τὴν λυπηθῇ αὐτήν;

Μοῦ ἔκαμεν ἐντύπωσις μίαν φοράν εἰς πτωχὸς ξυλουργός, ὁ ὁποῖος μοῦ ἀνήγγειλε τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, προσθέσας συγχρόνως μὲ φωνὴν κλαυθυρᾶν:

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔκαμα τὴν κάσσα του. Ἄκουε ἐκεῖ ποῦ μὲ κατήντησε ἡ τύχη μου; Νὰ κάμω ἐγὼ ὁ ἴδιος τὴν κάσσα τοῦ πατρὸς μου!

Καὶ ἔχυνε τὰ δάκρυά του ποταμηδόν, καταλυπημένος, ἀπαρηγόρητος. Εἶνε ὅμως γεγονός ἀναμφισβήτητον ὅτι θὰ ἔκλαιε καὶ θὰ ἐλυπεῖτο ὀλιγώτερον, ἂν εἶχε νὰ πληρώσῃ ἄλλον νὰ κάμη τὴν κάσσαν τοῦ πατρὸς του. Καὶ ὁ θέλων νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ ἔλθῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὅσα ὑψηλότερα εἶνε ἡ περιωπὴ τοῦ πενθοῦντος, τόσα μικρότερα ἢ λύπη του.

*

Ἐκείνη ὑπόκειται εἰς ἐξαίρεσεις καὶ ἡ γνώ-

μη μας εἰς ἀμφισβήτησεις. Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ συζητήσωμεν. Το δελτίον τοῦ θανάτου ἀναγράφει ἀκόμη ἐν ἐνδοξῶν ὄνομα, ἐφ' οὗ πρέπει νὰ σταματήσωμεν. Ὁ Ἀλέξανδρος Ῥαγκαβῆς ἀπέθανε. Ἡ βιογραφία τοῦ γεραροῦ λογίου εἶνε προωρισμένη δι' ἕλλας σελίδας τῆς «Ἐστίας». Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει πάλιν χωρὸς ἢ ὅσος ἀρκεῖ πρὸς ἀπλὴν ἐκδήλωσιν τῆς εὐλογοῦς θλίψεως, ἣτις κατέχει τὸν πνευματικὸν μας μικρόκοσμον, ὅλους ἡμᾶς τοὺς λεγομένους ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, τοὺς ἐν οἰκδήποτε κλάδῳ καλλιεργητῶν αὐτῶν, οἱ ὅποιοι μένομεν ὄρφανοι σοφοῦ καὶ φιλοστόργου πατρὸς. Καὶ ὅταν στρέφωμεν τὸ βλέμμα καὶ ζητῶμεν γύρω ἀντικαταστάτην, τότε κυρίως ἐννοοῦμεν ὅλον τὸ κενόν, τὸ ὁποῖον ἀφῆκεν ἀποθνήσκων ὁ γέρον ἐκεῖνος. Ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν ἄνδρες πολλοὶ καὶ διακεκριμένοι εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῆς πνευματικῆς ἐνασχολήσεως, ἀπὸ τῶν μαθηματικῶν μέχρι τῆς ποιήσεως. Ἀλλὰ ποῖος ἐξ αὐτῶν ἔχει τὴν γενναϊότητα τοῦ πνεύματος ἐκεῖνου, τὸ ἐγκυκλοπαιδικὸν οὕτως εἰπεῖν τάλαντον τοῦ Ῥαγκαβῆ, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς αὐτῆς γραφίδος ἦτο ἱκανὸς νὰ γράψῃ προβλήματα γεωμετρίας, ποιήματα, ἀρχαιολογικὰς διατριβὰς, διπλωματικὰ ἐγγράφα καὶ κωμωδίας; Καὶ εἶνε μὲν ἀναμφισβήτητον, — οὔτε νομίζω ὅτι εἶνε ἀσέβεια πρὸς τὴν μνήμην κανενὸς ἢ ἀλήθεια — ὅτι ἐξοχος δὲν ἦτο εἰς τίποτε, ὅσον τοῦλάχιστον οἱ σήμερον εἰδικοί. Ἀλλ' ὁ Ῥαγκαβῆς εἶχε τὸ χάρισμα νὰ ἐννοῇ τὰ πάντα, νὰ ἐπιδίδῃ εἰς πάντα καὶ τῶρα τελευταῖον, ἔμπειρος παλαίμαχος, νὰ προστατεύῃ τὰ πάντα. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐποψὴν οὐδέποτε ὠνομάσθη κανεὶς δικαιότερον πρῶτανις τῶν λογίων. Ἄς μὴ λησμονήσωμεν δὲ παρὰ ταῦτα ὅτι θανερώτερον ἐργάτην τὰ ἑλληνικὰ γράμματα δὲν ἔσχον ἄλλον ἐκτός τοῦ Ῥαγκαβῆ, ὁ ὁποῖος ἀκάματον τῶ ὄντι ἐκράτησε κάλαμον ἐργασθεὶς μόνος αὐτὸς ὅσον ἑκατὸν ἄλλοι τῶν νεωτέρων, οἱ ὁποῖοι ὁμολογουμένως δὲν ἀγαπῶσι ὀλίγον τὴν ὀκνηρίαν.

*

Ἀλλ' ἐπὶ τέλους εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ἔχομεν καὶ πρῶτανις τῶν λογίων; Ὅπως οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κόδρου, ἄς καταργήσωμεν τὴν θέσιν αὐτὴν εἰς μνήμην αἰώνιον τοῦ ἀνδρός. Μὰς ἀρκεῖ... ὁ πρῶτανις τοῦ Πανεπιστημίου. Καὶ ἀφ' οὗ ἡ λέξις μᾶς ἔφερε μέχρι τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος, ἄς μὴ περιφρονήσωμεν τὸν συνειρμὸν αὐτόν. Ἐχομεν νὰ εἰπώμεν κάτι περὶ τῆς «Φοιτητικῆς Ἐνώσεως». Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐξεφύλλιξα τὸ ἐσχάτως ἐκδοθὲν Ἡμερολόγιον τῶν Φοιτητῶν καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι πολὺ εὐχαριστήθη. Τὸ εὐτύχημα δὲν εἶνε μόνον ὅτι εἰς τὸ Ἡμερολόγιον αὐτὸ δὲν συνήντησα οὔτε ἕχνος ποιήματος ἢ διηγήματος ἢ σκαλαθῦρματος — καὶ ἤξεύρομεν πόσον

εἶνε ἀνιὰ ἢ φιλολογικὴ ὕλη τῶν τοιούτων Ἡμερολογίων, τὰ ὅποια φιλοξενουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρωτόλεια· — ἀλλ' εἶνε ἀκόμη ὅτι τὸ βιβλίον αὐτὸ τὸ τόσω εὐσύνοπτον καὶ χρήσιμον, μὴ ἀπομακρυνθὲν διόλου τοῦ σκοποῦ του, παρέχει ζωηρὰν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ φοιτητικὴ νεολαία ἤρχισεν ἀπὸ τινος νὰ εὐρίσκη τὸν δρόμον τῆς καὶ τὸν προορισμὸν τῆς. Τὸ «Ἡμερολόγιον τῶν Φοιτητῶν» ἐκτὸς τῆς περὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Πανεπιστημίων εἰδικῆς ὕλης, περιέχει ἐν ἀρχῇ καὶ τὴν λογοδοσίαν οὕτως εἰπεῖν τῆς «Φοιτητικῆς Ἐνώσεως», σωματείου, ἐφ' οὗ τῷ ὄντι πολλὰ ἐλπίδες δύνανται νὰ στηριχθῶσιν. Ἐκ τοῦ ὀλίγου ληκυθόδου τὴν φράσιν, ἀλλ' ὀρθοτάτου τὴν ἔννοιαν προλόγου τοῦ κ. Εὐαγγέλου Νικο-

λαΐδου μανθάνομεν καὶ τὸ πιστεύομεν ὅτι ἡ «Φοιτητικὴ Ἐνωσις» εἶνε τὸ ποῦτον σοβαρὸν ἑλληνικὸν φοιτητικὸν σωματεῖον. Καὶ ἡ ἰδέα ἐφ' ἧς ἰδρυθῆμας φαίνεται ἰσχυρὸν θεμέλιον καὶ ἡ μέχοι τοῦδε πορεία τῆς πολλὴν ζῆλον καὶ ἐνθουσιασμὸν μαρτυροῦσα. Εἰμπορεῖ ναεὶς μὲ μικρὰς ἐπιφυλάξεις νὰ εἴπη ὅτι ἀνέτειλε καὶ διὰ τοὺς πτωχοὺς μας φοιτητὰς αὐγὴ χειραφεσίας. Ἀρχίζου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΠΠΑΣ

ν' κατανοοῦν ὅτι ἀποτελοῦσι τάξιν πνευματικὴν ὑψηλὴν, ἀλλὰ μὴ ἀνυψωθεῖσαν ἀκόμη ὅσον πέπει, καὶ δύνανται ἰσχυρὰν, ἀλλ' ἀχρησιμοποίητον. Ἡ μετ' ἐνθουσιασμοῦ σύνεσις εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τοὺς κάμη καὶ ν' ἀνυψωθῶσι καὶ νὰ χρησιμεύσωσι τότε κυρίως θὰ μάθωσι νὰ εἶνε φοιτηταὶ καὶ μόνον φοιτηταὶ· αὐτὸ δὲ θὰ εἶνε τὸ ἀπλοῦν ἀλλὰ μέγα ἔργον τῆς «Φοιτητικῆς Ἐνώσεως». Δὲν θὰ τοὺς ἀπασχολῇ, δὲν θὰ τοὺς ὑποδουλώνη ἢ πολιτικῇ· δὲν θὰ τοὺς κατατρέγῃ ἢ ὀκνηρία τῶν καφενειῶν· δὲν θὰ θεωρῶσι τοῦ λοιποῦ ὡς ἀπλοῦν κερδοσκοπικὸν μέσον τὴν ἐπιστήμην, τὴν ὁποίαν οὔτε συλλογίζονται πλέον ὅσοι κατορθώνουν νὰ κλέψουν ἓνα δίπλωμα. Τὸ τελευταῖον αὐτὸ πρὸ πάντων πρέπει νὰ συλλογισθεῖν καλά. Μόνον ὁ ἔρως, ὁ ἀληθὴς ἔρως ποδὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἐργασίαν, εἶνε ὅ,τι βραδύνει τόσον πολὺ παρ' ἡμῖν τὴν ἀνάπτυξιν ἀληθῶς πνευματικῆς βίου. Ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαίρεσεων οἱ ἐπιστήμονές μας δὲν εἶνε ἐπιστήμονες καὶ τὸ περισσότερον μέρος τῶν φοιτητῶν ἔρχεται

νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συστήματος τὰ ἔχνη. Ἡ «Φοιτητικὴ Ἐνωσις» ἄλλο δὲν ἔχει νὰ κάμη εἰμὴ νάποσπάσῃ ἀπὸ τῆς σκολιᾶς ὁδοῦ τὸ πολὺ πλῆθος καὶ νὰ τρέψῃ αὐτὸ πρὸς τὸν καλὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἀνέκαθεν ἀκολουθῶν οἱ μετρημένοι λογάδες. Πρὸς τοῦτο χρειάζονται καλοὶ ἡγήτορες κυρίως.

ΑΝΤΙΑΛΛΟΣ

Ε Δ Ω Κ' Ε Κ Ε Ι

Τυμβωροὶ ἐκ φανατισμοῦ

Ἀνήκουστος βεβήλωσις καὶ ὕβρις διεπράχθη ἐγγὺς τοῦ Νιούρου τῆς Ἰρλανδίας. Ὁ αἰδέσιμος Φόρδ, ἀρχιεφεμέριος τῆς ἐπισκοπικῆς ἐκκλησίας τοῦ Βέσοδρουκ, ἐνῶ ἤνοιγε μίαν Δευτέρα πρωτὴν τὴν θύραν τῆς οἰκίας του ὅπως ἐξέληθη, κατετρόμαξεν ἰδὼν φέρετρον κείμενον ἐπὶ τῆς ἄνω βαθμίδος τῆς κλίμακος. Ἐπὶ τοῦ φερέτρου ἦτο πλάξ φέρουσα τὸ ὄνομα Κέννου, καὶ ἀνοιχθέντος τοῦ ἐπικαλύμματος εὐρέθη τὸ σῶμα τοῦ Πατρικίου Κέννου, ἐνὸς τῶν ἐνοριτῶν τοῦ αἰδεσίμου Φόρδ, ἀποθανόντος πρὸ δύο ἐβδομάδων καὶ ταφέντος ἐν τῷ νεκροταφείῳ Μουλλάγλας, δύο μίλια ἀπὸ τοῦ Βέσοδρουκ. Τὸ αἶτιον τῆς φρικαλέας αὐτῆς ὕβρεως φαίνεται ἦτο ὅτι ὁ Κέννου ἦτο πρὶν Ῥωμανοκαθολικός, ἀλλὰ νυμφρευθεὶς διαμαρτυρομένην ἐπροσηλυτίσθη καὶ ἀπέθανε διαμαρτυρούμενος. Ἡ ἀστυνομία ἐφρόντισεν ἀμέσως νὰ ἐπαναφέρῃ πρὸς ταφὴν τὸ πτώμα. Οἱ ἐνοχοὶ δὲν ἀνεκαλύφθησαν.

Πῶς ἀλιεῦοσιν οἱ Μαῦροι τοὺς ὀπόγγους
Ὁ ἐν Νασσάου πρόξενος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἀνέφερε προσφάτως περιεργὸν τρόπον ἀλιείας τῶν σπόγγων ἐν χρήσει εἰς τὰς Βαχαμαῖας νήσους, ἐξ οὗ ἀποζῶσι πέντε ἢ ἕξι χιλιάδες ἄνθρωποι, ὧν οἱ πλείστοι Μαῦροι. Οἱ σπόγγοι ἀποσπῶνται ἐκ τῆς κοιτίδος τῶν τῆ βοήθειά μακρῶν σχοινίων, εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὀπείων προσαρτᾶται σιδηρὰ τις συσκευὴ μετὰ εἶδους στιλπνῆς πλακῆς, ἐνεργούσης ὡς κάτοπτρον. Ὄταν βυθίζεται εἰς τὸ ὕδωρ ἡ συσκευὴ αὕτη καθιστᾷ ἱκανὸν ἄνθρωπον ἐμβλέποντα εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης νὰ διακρίνη ἐναργῶς τὰ ἀντικείμενα εἰς τὸν πυθμένα, ἂν καὶ πολλὰς ὀ-